

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt.

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in upravištvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici št. 23. — Dopisi se ne vračajo. — Račun pri pošt. hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Telefon št. 30-69.

Leto XVI.

V Ljubljani, v četrtek, dne 2. novembra 1933.

Štev. 125.

Utemeljena zahteva

Prva točka velike zagrebške konference gospodarstvenikov je bila zahteva, da se gospodarskim ljudem omogoči svoboda zborovanja in združevanja in svoboda prostega razpravljanja o vseh gospodarskih vprašanjih. Na konferenci so gospodarstveniki naglasili, da brez teh osnovnih pravic, ki omogočajo svobodno debato o vseh aktualnih vprašanjih, ne more priti naše gospodarsko življenje v red.

Velika napaka je, da je to osnovano zahteva naših gospodarskih ljudi naše časopisje skoraj čisto prezrlo, kajti v tej zahtevi je dejarsko pot k rešitvi iz sedanje- ga, težkega položaja, ki ne pritiska samo slehernega državljanca, temveč škoduje tudi vsemu narodu in državi. Zato bi bilo le prav in dobro, če bi to osnovano zahteva gospodarskih ljudi sprejela vsa javnost, da bi se z objektivno diskusijo o najaktualnejših vprašanjih pripravila rešitev iz sedanje stiske.

Bilo je povedano že več ko enkrat, in ni v državi človeka, ki bi to tajil, da je gospodarska struktura Jugoslavije tako zdrava, njeno prebivalstvo tako skromno v svojih zahtevah in pri tem tako zelo delavoljno, da pri nas prav za prav ne bi smeli občutiti gospodarske stiske. Če jo vseeno občutimo, je to v prvi vrsti krivda nas samih, ker ne znamo naravnih zakladov naše dežele prav izkoristiti, ker delamo neprestano nove in nove napake.

Jasno je, da teh napak ne bomo nikdar odpravili, če jih ne bomo hoteli niti videti, prav tako pa je jasno, da tudi nikdar ne bomo pravilno in dobro izkoristili naših zakladov, če ne bomo takoj opozorili vsakogar, če ne izkoristimo teh zakladov tako, ko treba. Brez kritike, odkrite, poštene in seveda ustvarjajoče kritike ni nobenega zboljšanja in kdor ovira tudi takšno kritiko, ta ovira tudi gospodarsko konsolidacijo države. Kakor je bil mogoč napredek slovenske književnosti šele po Levstikovem nastopu za kritiko, tako morajo tudi gospodarski stanovi po Levstikovem vzgledu zaklicati: Živela kritika! In s še večjo pravico, ker gre v gospodarstvu za realne stvari, ko se vsaka napaka takoj masšuje in ko jo je mogoče ugotoviti kar v denarju.

Prva zahteva res objektivne kritike pa je, da pove resnico brez vseh ovinkov, da se ne vpraša najprej, komu bo kritika prijetna in komu ne, ker takšna kritika sploh ni kritika, temveč olepšavanje, ki vodi k prikrivanju resnice in s tem k ohranjanju napak. Zato zahtevajo gospodarski krogi z vso pravico, da morejo svobodno razpravljati o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih in ta pravica jim gre tudi iz samega načina njih dela. — Gospodarski ljudje spravljajo na vse zadnje skupaj denar, od čegar krogoteka zavisi vse narodno in državno življenje. Oni takoj občutijo, če nastanejo v tem kroženju denarja napake in krivi bi bili pred vsem narodom, če ne bi na te napake opozorili. To tembolj, ker imajo vse te napake to lastnost, da jih je mogoče v začetku hitro in brez težav odpraviti, da pa je kasneje, ko se te napake razpasejo, mogoče le z žrtvami in s težkim naporom njih zle posledice odpraviti.

Lep gospodar bi to bil, ki bi mirno gledal napake, ki se dogajajo okoli njega in zato tudi gospodarski ljudje ne smejo molčati, če vidijo, da se delajo napake. In tudi ne morejo. Kajti naši gospodarski ljudje ljubijo svoj narod in svojo državo, oni hočejo, da se narodu dobro godi in da raste država v moči. Prežeti so s plodnim in ustvarjajočim gospodarskim patriotizmom in na podlagi tega patriotizma jim gre pravica do svobodnega razpravljanja o vseh gospodarskih aktualnih vprašanjih.

Nobenih skritih in postranskih name-

nov nimajo naši gospodarski ljudje, kadar zahtevajo za sebe pravico svobodne kritike o perečih dnevnih gospodarskih vprašanjih, temveč ta zahteva izvira le iz njih želja, da pomagajo in iz njih volje, da store svojo dolžnost do celote. Zato je treba to njih osnovno zahteva tudi pravilno sprejeti, ne jo slabo tolmačiti ali celo ji pripisovati zle namene. Ne more se reči, da

Češkoslovaška in naš izvoz

Po sporazumu o gospodarski Mali antanti ne sme Češkoslovaška preprečevati našega izvoza

Pod tem naslovom piše beograjska »Politika« z dne 1. novembra:

»V naši javnosti se je pogosto razpravljalo o naših trgovinskih odnosih s Češkoslovaško in pri tem se je povdarjalo, da se naš izvoz tako brezobzirno omejuje, da mi nikakor ne smemo več molčati. Jugoslavija že deset let stalno več kupuje od Češkoslovaške, kakor pa ji prodaja. Naša trgovinska bilanca napram Češkoslovaški izkazuje v letih 1923 do 1933 primanjkljaj v višini nad štiri in pol milijarde Kč ali po današnjem tečaju okoli deset milijard dinarjev. Če se računa tudi po prejšnjem tečaju dinarja, znaša primanjkljaj še vedno okoli 8 milijard dinarjev. Dočim se govori o gospodarski Mali antanti, si dovoljuje Češkoslovaška v vprašanju našega izvoza še danes postopanja, ki so več ko čudna. Zaradi 18 svojih komisij, kakor priznava ves češkoslovaški tisk, dejansko onemogočuje jugoslovanski izvoz živalskih proizvodov. Nedavno pogajanja v Pragi so pretrgana in položaj je zelo resen. Nam je tudi sicer zelo težko uvoziti v Češkoslovaško tudi mnoge druge proizvode, ki jih Češkoslovaška kupuje v drugih deželah.

Dočim smo uvozili leta 1931 v Češkoslovaško 68.496 svinj, a njen celotni izvoz je znašal 176.604 svinj, smo uvozili leta 1932 od celotnega njenega uvoza 136.281 samo 56.329 svinj, a letos bo uvoz naših šeparjev še manjši. Za druge jugoslovanske proizvode, ko jajca, perutnino, salame, sladkovodne ribe, je položaj še težji, ker se uvoz ne omejuje samo z uvoznimi dovoljenji, temveč tudi z določevanjem privilegiranih uvoznikov in podeželskih mest, v katera se mora to blago uvoziti. Tako ne more naš izvoznik niti izbrati komisij po svoji volji ter mora poleg tega poslati svoje blago izključno le v določene kraje, brez ozira na to, če je tam povpraševanje po njegovem blagu ali ne.

Že v oktobru 1932 so se začela pogajanja, da se ta sistem spremeni, da bi se mogel naš izvoz v Češkoslovaško normalno razvijati. Zahtevali smo, da se nam dovoli svobodna izbira komisij ali direktna prodaja po naših prodajnih agen-

bi imel najboljših namenov, kdor bi tako postopal.

Naš napredek je odvisen od tega, če odpravimo vse nepotrebne napake in to je dosegljivo z objektivno, odločno in ustvarjajočo kritiko. Zato ni brez svobodnega razpravljanja o vseh gospodarskih vprašanjih rešitve, zato je treba to osnovno zahteva gospodarskih ljudi uresničiti!

turah, kakršne imajo Čehoslovaki za prodajo svojega blaga. Čeprav so se pogajanja obnovila v juliju in oktobru 1933, le ni prišlo do sporazuma, ker so se upirali upravičenim jugoslovanskim zahtevam nekateri češkoslovaški komisijarji.

V enakem položaju je tudi naš izvoz masti in slanine. Po kontingentu bi morali izvoziti 200 vagonov, a dejansko smo izvozili okoli 100 vagonov. Samo tu je znašal izpadek našega izvoza od 10 do 12 milijonov dinarjev. Pri masti in slanini se nam dodeljujejo kot nabavljaci konzuma društva z zelo slabo potrošno sposobnostjo. S svobodno trgovino pa bi dosegli za naše proizvode, ki so zelo odlične kvalitete, mnogo boljše cene in večji odjem.

Češkoslovaški komisijarji, katerih števílo znaša 18, vrše poleg drugih ovir in šikan tudi zlorabe na račun naših izvoznikov. V račune se vnašajo nekatere postavke brez vsake stvarne podlage in naši izvozniki se s tem oškodujejo za stotine dinarjev. Kar se tiče masti in slanine, izčrpavajo komisijarji kontingente, ki bi jih mogli mi izkoristiti, s sistematičnim uvozom ameriške masti, ki je sicer slabše od naše, ali pa kateri komisijarji več zaslužijo. To postopanje češkoslovaških komisijarjev je v vrstah naših izvoznikov že davno vzbudilo veliko ogorčenje. Po nedavnem pretrganju pogajanj v Pragi zavzema to ogorčenje vedno večji obseg in zahteva, da naša država prav resno prouči postopanje Češkoslovaške, ki gazi v času, ko je treba z vsem gledati na to, da pride do harmonije in do sodelovanja za ustvaritev gospodarske Male antante, osnovne pravice naših proizvodnikov in naše izvozne trgovine ter razbija vse nade v lepšo bodočnost naših trgovinskih odnosov.

K tem izvajanjem »Politike« bi dostavili le to, da je še čas, da se vse lepo popravi in da tudi na gospodarskem polju pride med obema bratskima narodoma do onega soglasja, ki na političnem polju že obstoji. Toda napačno bi bilo prikrivati si resnično stanje in zato smo tudi ponatisnili članek »Politike«.

Kaj zahtevajo srbski trgovci

Združenje trgovcev za požarevački okraj je na svojem zadnjem zborovanju po vestnem razpravljanju o vseh aktualnih gospodarskih vprašanjih sprejelo soglasno resolucijo, ki jo je poslalo ne samo vsem trgovskim združenjem v državi, temveč tudi vsem vodilnim političnim osebnostim v državi. Ta apel srbskih trgovcev se glasi:

»Požarevački gospodarstveniki: trgovci, obrtniki in drugi se obračajo na vas s prošnjo, da čujete na mestu, na katerem ste, tudi naše težave, da izveste o naših že neznosljivih razmerah in da postanete zdravnik naših bolezni. Povdarjamo, da to niso fraze, temveč suha in sirova resnica.

Prepričani smo, da tudi vi, ko tudi vsi drugi odločilni krogi, ki jim je na sru dobro naroda, hočete, da izveste resnico v pravi luči — da se vam opišejo razmere tako, kakršne so — zato vas prosimo, ne samo v svojem stanovskem interesu, temveč v interesu vse države kot celote, da se prične delati čim preje na to, da se

pride iz sedanje težke situacije in da se v ta namen čim preje upošteva tole:

1. Sedanje težke in neznosljive državne in banovinske davštine naj se prilagode gospodarski moči naroda.

2. Pri sestavi novega proračuna naj se upošteva gospodarski položaj v deželi.

3. Nova državna poslopja in neobhodno potrebna javna dela naj se plačujejo ne iz rednega proračuna, temveč iz posojil in naj se na ta način prevale bremena na bodoče generacije, ki bodo tudi uživale koristi teh investicij.

4. Sedanji tako imenovani »leteči dolgi« države, banovin in samoupravnih teles, naj se izplačajo, nova dela pa naj prične le na podlagi zagotovljenih sredstev, ker bi se s tem pomagalo zainteresiranim gospodarstvenikom, obenem pa dvignil ugled in zaupanje v preje navedena javna telesa.

5. Iz sedanjega zakona o zaščiti kmeta naj se izločijo vse one določbe, ki so za-

šle v zakon le vsled naglice, s katero se je ta zakon izdelal, zakon naj se spravi v sklad z načeli pravičnosti in preje obstoječimi zakoni, da bo ta zakon sicer tudi v bodoče ščitil kmetovalca, toda samo onega, ki je te zaščite potreben in ki jo tudi zasluži.

6. Pri definitivni ureditvi tega zakona se morajo upoštevati tudi pošteno pridobljene pravice in upravičene zahteve onih stanov, katerih se ta zakon tiče tudi le neposredno.

7. Kmetovalčevi upniki naj se ne stavijo vsi na isto tehtnico, temveč naj se kvalificirajo po tem, kako so zadolžili kmetovalca, da se jim tudi vrne, kar je njihovo, da bo to v korist obojestranskih obzirnosti, a tudi obojestranskih moral.

8. Sedanji provizorij v tem vprašanju, ki je dal več negativnih ko pozitivnih rezultatov, naj se čim preje konča, da bi v našem zmedenem denarništvu prišlo čimprej do normalnih in zdravih odnosov.

9. Pri izdaji zadnjih sklepov naj se upoštevajo tudi psihološki oziri, ki so slabo vplivali na vlagatelje.

10. Pod vlagatelji naj se ne misli na veliki kapital, ki je v večini primerov našel pota in načine, da svoje vloge pravočasno dvigne, temveč misli naj se le na majhnega vlagatelja, ki je za ceno žrtev in dostikrat tudi odpovedi od najelemenarnejših potreb spravljaj denar na stran za črne dni. Vloge teh vlagateljev ne smejo priti v nevarnost s kakršnokoli določbo zakona.

11. Izvrši naj se temeljita reforma glede načina kreditiranja Narodne banke, Državne hipotekarne banke in Poštne hranilnice in velika denarna sredstva, s katerimi ti zavodi razpolagajo, naj se dajo gospodarstvu na razpolago čim bolj neposredno, da bi se s tem zmanjšala obrestnamera, zmanjšal riziko in da bi postali odveč sedanji nepotrebni, dragi in včasih tudi nesigurni posredniki.

12. Pri sklepanju novih in obnovi starih trgovinskih pogodb z industrijskimi državami naj se bolj upošteva to, da živi nad 80 odstotkov prebivalstva od kmetijstva in da se zato interesi ogromne večine naroda ne smejo žrtvovati zaradi nekih problematičnih koristi, ki jih pričakuje tako imenovana domača industrija, ki je več ko zaščitena in ki to zaščito dostikrat le zlorablja.

13. S čim prejšnjo in čimbolj energično intervencijo države naj se razbijejo sedanji in onemogočijo bodoči karteli, ki so po razdelitvi države v svoje interesne sfere prestopili vse meje obzirnosti do te gostoljubne in po svoji slovanski duši široke dežele.

14. Čim preje naj se vpostavi po ustavi določeni gospodarski svet in mu omogoči, da po svoji kompetenci služi v dobro naroda in gospodarstva.

15. Sodne in upravne oblasti naj s svojo ekspeditivnostjo pripomorejo, da pride gospodarski svet, ki je navezan na njih intervencijo, čim preje do svojih pravic.

ZNIZANJE ČEŠKOSLOVASKIH ŽELEZNISKIH TARIF

Da poveča promet na železnicah, ki vedno bolj trpe od konkurence avtobusov, je češkoslovaška vlada sklenila, da počenši s prvim januarjem 1934. prav znatno zniža železniške potniške tarife. Na splošno bodo znižane prevoznine od 6 do 20 odstotkov, za brzovlake celo za 33 odstotkov. Za drugi razred se bo odslej plačalo le 1-3 (dosedaj 1-5) več ko v tretjem razredu, v prvem razredu pa 2 krat toliko (dosedaj 2-5 krat), ko v III. razredu. Tudi pristojbine za prtljago se bodo znižale in sicer za 45 odstotkov. S prvim januarjem začno nadalje obratovati pospešeni vlaki, ki bodo imeli skoraj vse prednosti brzovlakov, a se bo prevoznina povišala samo od 3 do 6 Kč. Če se znižanje potniških tarif obnese, se znižajo tudi tarife za tovorni promet.

Po vsem svetu naraščajo hranilne vloge

Še vedno traja pri nas kriza zaupanja, še vedno nočejo ljudje vlagati svoje prihranke v denarne zavode. Nalaganje denarja v nogavico je mnogim ljudem še vedno najvišja modrost. A če bi ti ljudje pogledali le malo po svetu, pa bi videli, da povsod ljudje varčujejo in nalagajo denar v denarne zavode. Kar je povsod drugod po svetu pravilno, ne more biti napačno pri nas, zlasti še, ker so naši denarni zavodi prav tako solidni kot tuji in ker nudijo tudi naši denarni zavodi dovolj jamstva.

Kako zelo napreduje po vsem svetu štednja, o tem je zbral zanimive podatke dr. Rafaeli, ki je te podatke objavil v »Jugoslovenskem Lloyd«.

Po teh podatkih so narasle od 30. junija 1932. do 30. junija 1933. vloge v posameznih državah:

V Avstriji:

Vloge v Poštno hranilnico od 120.9 na 124.9 milijonov šilingov. V vseh hranilnicah pa od 1.606 na 1.703 milj. šilingov.

Belgiji:

Vloge v Caisse General d'Eparque od 9.5 na 9.8 milijard belgov.

Češkoslovaški:

Vloge v hranilnice od 19.6 na 20.8 milijard, vloge v poštne hranilnice od 46.5 na 79 milijonov Kč, skupno vse vloge od 19.71 na 20.93 milijard Kč.

Danski:

Vloge v hranilnice od 2.124 na 2.129 milijonov kron.

Finski:

Vloge v Poštno hranilnico od 282 na 313, v druge hranilnice od 4.154 na 4.275, skupno od 4.437.3 na 4.588.8 milijonov finskih mark.

Franciji:

Vloge v hranilnice od 34.596 na 36.297, v Caisse Nationale d'Eparque od 22.155 na 23.404, skupno v vseh hranilnicah od 56.751 na 59.701 milijonov francoskih frankov, torej v enem letu za 2 in pol milijardi frankov.

Grčiji:

Vloge v Poštno hranilnico od 999 na 1.374 milijonov drahem.

Italiji:

Vloge v hranilnice od 16.091 na 16.866, v zastavljalnici (ki so v Italiji tudi hranilnice) so vloge sicer padle od 1.166 na 489, zato pa so narasle vloge v poštne hranilnice od 15.284 na 17.650 milijonov lir, da so se s tem vse hranilne vloge dvignile od 32.542 na 35.006 milijonov lir ali za približno 2 in pol milijardi lir v enem letu. In to v revni Italiji!

Jugoslaviji:

Narasle so le vloge v Poštno hranilnico in v Drž. hipotekarno banko. V Poštne hranilnici so narasle od 383.5 na 487.6 milijonov Din.

Madjarski:

Vloge v poštne hranilnice so se dvignile od 59.5 na 70 milijonov pengov.

Holandski:

Vloge v poštne hranilnice od 480.6 na 518.8, v druge hranilnice od 348.5 na 375.5, skupaj od 829.1 na 894.3 milijonov holandskih goldinarjev.

Nemčiji:

Vloge v hranilnice od 8.800 na 10.468 milijonov mark.

Norveški:

Vloge v hranilnice so padle od 1.718 na 1.713 milijonov norveških kron.

Rumuniji:

Vloge v Caisse Nat. d'Eparque od 691 na 1.063 milijonov lejev.

Švedski:

Vloge v hranilnice od 2.594 na 2.628, vloge v poštne hranilnice od 399 na 445, skupno vse vloge od 2.993 na 3.073 milijonov švedskih kron.

Tako vidimo, da skoraj po vsem svetu rastejo hranilne vloge, da se povsod večajo nacionalni kapitali. Samo fraza bo naša beseda o gospodarski osamosvojitvi, če tudi mi ne bomo povečali nacionalnega kapitala. To pa moremo doseči le z varčevanjem in nalaganjem prihrankov v denarne zavode.

Avstrija je deloma prenehala uvoz naših svinj

Naš tedenski kontingent za izvoz pitanih svinj v Avstrijo je znašal nad 2000 svinj. Avstrijski urad za kontrolo uvoza svinj pa nam je sedaj znižal naš uvozni kontingent na 1.100 svinj ali za nad 40 odstotkov. To zmanjšanje stopi v veljavo s 7. novembrom. Svoj sklep utemeljuje urad z razlogom, da je padla na dunajskem trgu cena svinjam v tej meri, da so vsled tega že oškodovani avstrijski svinjereji.

Po dosedanji pogodbi z Avstrijo je Avstrija dolžna, da nam nadomesti ves neizkoriščen kontingent, ki bi nastal v času, ko traja pogodba, kakor hitro bi se razmere zboljšale.

Vsled nove omejitve se morajo ustaviti nekatere vagonске pošiljke svinj, če bi te prispele na Dunaj šele dne 7. novembra, ko stopi nova omejitev že v veljavo. Nismo še dokončali svojega spora s Češkoslovaško, ki nam nikakor neče dovoliti, da bi si naši izvozniki prosto izbirali komisionarjev, ko nam še Avstriji zmanjšujejo pogodbeno določene kontingente. Vse to pa v času, ko so svinje baš napitane za izvoz.

PRED REVIZIJO OBRATNEGA ZAKONA

Na poziv trgovskega ministrstva so vse trgovinske in industrijske ter obrtniške zbornice izdelale svoje predloge za revizijo obratnega zakona. Da bi se podal trgovinskemu ministrstvu enoten predlog vseh zbornic, je sklicala beograjska trgovinska zbornica za 13. november v Beograd sestanek vseh zbornic. Konferenca bo v dvorani industrijske zbornice v Beogradu.

Za

solnce, dež in veter

priporočite svojim odjemalcem

»URAN« mastno ali polmastno kremo za lice.

Še preje jo pa naročite in napolnite svojo zalogo.

»URAN«, LJUBLJANA

Mestni trg

»TRGOVSKI TOVARIŠ«

Izšla je 10. številka te naše odlično urejevalne in vedno aktualne gospodarske revije. Iz vsebine 10. številke omenjamo: G. Žir. piše o svetovnem pšeničnem dogovoru in svetovnem žitnem pridelku ter o praktičnem in moralnem pomenu londonskega dogovora. — I. Kaiser nadaljuje svoj s podatki bogato podprti članek »Pota in cilji našega gospodarstva«. Posebno razpravlja v članku o žitni produkciji po svetu in o našem žitnem izvozu in naveda vse naše nedostatke, ki so krivi, da se ne moremo ustrdititi na svetovnih trgih. — Drago Potočnik nadaljuje svoj skrbno izdelani članek »Sloveske banke v letih 1930—1932«. V tej številki razpravlja zlasti o čistemu donosu poslovanja. Značilno je, da so se v tem času znižale obresti, bančni posli, upravninski stroški, davki in dividende, ki so večinoma izginile, zato pa so se povečali odpisi in prenosni dobička. — Lep pregled o svetovnih tržnih cenah podaja g. V. Š. — Serijo člankov zaključuje obširen pregled g. D. P. o našem gospodarstvu v septembru. — V listku je objavljena cela vrsta krajših gospodarskih vesti.

Tako priča tudi najnovejša številka »Trgovskega tovariša«, da je ta naša vodilna gospodarska revija na višku svojih dolžnosti. Naj bi ne bilo gospodarskega človeka, ki ne bi bil naročnik te revije.

»Trgovski tovariš« se naroča pri društvu »Merkur«, v Ljubljani, Trgovski dom in velja za vse leto le 36 Din.

Konkurzi in prisilne poravnave

Narok za sklepanje o prisilni poravnavi, ki jo predlaga trgovec Ivan Sedlar v Ljubljani, se določa na dan 4. novembra t. l. ob 9. uri pri Okrožnem sodišču v Ljubljani.

Po svetu

Sestanek kralja Borisa in Karola obširno komentira rumunski in bolgarski tisk. Rumunski tisk povdarja, da je sestanek utrdil mir na Balkanu in napoveduje obisk kralja Borisa v Sinaji v mesecu januarju. Slično piše tudi bolgarski tisk, opozicijska »Neodvisnost« pa pravi, da ni treba, da bi Dobrudža delila obe državi, temveč da bi mogla postati vez med obema državama.

Na sestanku bolgarskih in rumunskih ministrov se je govorilo o ustanovitvi bolgarskih šol v Dobrudži, amnestiji 400 zaprtih Bolgarov, ustanovitvi rumunskih šol v bolgarski Dobrudži, dvolastnikih, zboljšanju gospodarskih odnosov med obema državama in drugih vprašanjih. Sklenjeno je bilo, da se imenuje mešana komisija, ki naj sklepa o vseh teh vprašanjih.

Dr. Beneš je imel pred zunanje političnim odborem parlamenta velik ekspezo, v katerem je med drugim omenil, da je v Nemčiji zavladala zopet vsenemška Viljemova politika, ki je povzročila popolno izolacijo Nemčije. Avstrijsko vprašanje je danes evropsko vprašanje. Društvo narodov je vsled izstopa Nemčije in Japonske v težki krizi. Nova nemška politika je povzročila novo preureditev sil v Evropi in Italija se je približala Franciji. Prihodnja tri leta bodo odločila o miru in vojni. Vsi evropski politiki so si na jasnem, da bi bila vojna blaznost in da propade tisti, ki bi povzročil vojno.

O gospodarskih odnosih držav Male antante je izjavil Beneš, da bo Češkoslovaška povečala svojo kapaciteto za sprejem tujih agrarnih pridelkov, zlasti pa za industrijske surovine in polfabrikate. Na podlagi kontingentov naj bi se povečali trgovinski odnosi. Delalo pa se bo tudi na to, da se uvede enoten transportni sistem, da se formalno izenačijo carinski predpisi, da se uvedejo kombinirane železniške tarife, uvedejo enake pravne norme in doseže enotno delovanje na statističnem polju.

Obiski kralja Aleksandra — je nadalje izjavil Beneš — so utrdili pozicijo Male antante, pa tudi Jugoslavije same.

Trgovinska pogajanja z Jugoslavijo bodo v kratkem ugodno zaključena, kakor je dejal Beneš koncem svojega ekspezeja.

11. novembra kot dneva proglastitve avstrijske republike letos v Avstriji ne bodo več proslavili. Soc. demokratsko proslavo 12. novembra je vlada prepovedala.

Washingtonska vlada je sporočila vsem na razorožitveni konferenci zastopanim državam, da vsled novega oboroževanja Japonske ne more omejiti svojega oboroževanja. Evropi pa da se ni treba radi tega razburjati, ker se Združene države Sev. Amerike ne bodo nikdar več vmešavale v evropske zadeve. S tem je razorožitvena konferenca definitivno pokopana.

Japonska predlaga sklicanje mirovne konference v Pacifiku, ki se naj bi je udeležile Anglija, Amerika, Rusija, Kitajska, Francija, Indija, Nizozemska in Mandžukuo. Izpremenile naj bi se mirovne pogodbe, spremljen Kellov pakt in sklenila z Rusijo pogodba o nenapadanju.

Ob proslavi desetletnice Kemalove Turčije je bila otvorjena tvornica za aeroplane in kmetijska visoka šola, ki ima vse fakultete.

Vorošilov, sovjetski vojni komisar je po veliki paradi turške vojske izjavil novinarjem: »Glede opreme in kvalitete turška vojska ne zaostaja niti za eno evropsko vojsko, po vojnem duhu in navdušenju pa mnoge od njih prekaša«.

Diplomatski odnosi med Anglijo in Rusijo so zopet obnovljeni in je angleški veleposlanik v Moskvi Cilton že prevzel svoje mesto.

Kongres čsl. socialno-demokratske stranke je sklenil, da odobri za vojsko vse kredite, ki bi jih ta zahtevala, ker obstoji v Evropi vojna nevarnost.

Vodja belgijskih socialistov Vandervelde je prišel v Pariz, kjer bo skušal sprijazniti obe sprti skupini socialistov.

Zopet enkrat je prišla vest, da je v Mehiki izbruhnila revolucija, ki se še vrši.

Obsedno stanje je bilo proglašeno v Palestini, ker se Arabci z vedno večjo silo upirajo novemu naseljevanju Židov v Palestino. Pod pritiskom arabskega odpora je angleški komisar že ustavil dva nova velika transporta Židov.

Zvezo avstrijskih orožnikov je razpustila avstrijska vlada, ker je bila zveza v socialističnih rokah.

Kako si Japonska osvaja trge

Na nekem predavanju v Bruslju je govoril ravnatelj neke belgijske tvornice Delwig o svojih izkušnjah, ki si jih je nabral tekom svojega dolgoletnega bivanja na Japonskem, kako si osvaja japonska tekstilna industrija svetovne trge. Med drugim je izjavil:

Japonska tekstilna industrija more danes vreči na trg velike količine blaga po zelo nizki ceni. Če ne upoštevamo nizkega tečaja jene, ki igra pri tem zelo majhno vlogo, ker dobiva Japonska surovine iz tujine, je glavni vzrok nizkih japonskih cen v nad vse nizkih mezdah in dolgi delovni dobi. Računano na 48-urno delo na teden, dobiva delavec na Nizozemskem 27.80, v Franciji 17.28, v Angliji 16, v Italiji in Češkoslovaški 12.50 in v Japonski 6.25 holandskih goldinarjev. To pa velja le za izučenega delavca. Napredki sedanje tehnike pa dovoljuje dostikrat, da se nadomesti izučen delavec z neizučeni močmi in takšne uporabljajo na Japonskem proti »primernim« mezdam. Tako najemajo mlada dekleta od njihovih starišev za dobo treh do štirih let. Vsa mezda teh delavk se izplača starišem že vnaprej, dočim dobe delavke le hrano in stanovanje. Življenje, ki ga žive ta dekleta, je čisto podobno življenju kazencev, kar pa je na Japonskem brez vsega mogoče, ker ni tam nobenih socialnih zakonov. Kar se pa tiče delovnega časa, je treba omeniti, da se na Japonskem dela navadno po 60 in več ur na teden.

Pred nekaj leti še je bilo japonsko blago vsled svoje kvalitete na zelo slabem glasu. To se je danes zelo spremenilo. »Made in Japan« danes ne zaostaja več za evropskim blagom. Vlada je tista, ki pazi na to. Danes obstoje državne tvornice, v katerih se posnemajo vse evropske kvalitete, pri čemer se tudi določi najbolj racionalna proizvodnja. Kakor hitro se ugotovijo podatki za proizvodnjo blaga boljše kakovosti, se takoj ti sporoče vsem zainteresiranim tvornicam in obenem se določi standardna kvaliteta. V tvornicah pazijo vladni komisarji na to, da se ne proizvaja blago, ki bi zaostajalo za standardnim blagom. Če pa hoče katera

tvornica vseeno proizvajati manj vredno blago, potem potrebuje za to izdelavo posebno dovoljenje vlade. Na ta način hoče vlada doseči, da natisk »Made in Japan, passed by Government Inspector« velja v tujini v resnici kot jamstvo, da je blago dobre kakovosti.

O velikanskem razvoju japonske tekstilne industrije v zadnjih letih pričajo te številke: Leta 1913 je imela Japonska 2 in pol milijona vreten, leta 1930 že nad 8 milijonov in 300.000 statev, od teh 20 odstotkov avtomatičnih. K temu je treba prišteti še 1.6 milijonov vreten v Kitaju (od teh 1.2 milijona v Šangaju). Če se pomisli, da se na Kitajskem uporabljajo le neizšolane ženske moči, potem je pač jasno, da ni za evropsko blago iste kakovosti tu nobenih izgledov.

Za pospeševanje japonskega izvoza je dala japonska vlada japonskim tvornicam velike kredite na razpolago. Poleg tega pospešuje izvoz tudi z nizkimi tarifami japonske trgovinske mornarice. Končno je ustvarila japonska vlada tudi izvrstno organizacijo japonske trgovine in organizirala na vseh velikih trgih svoja zastopstva, ki z uspehom propagirajo japonsko blago. Vse to so razlogi, da japonska tekstilna industrija osvaja vedno nove trge.

Adria prašek je boljši

ZVEZA TRGOVSKIH ZDRUŽENJ SE USTANOVI V SAVSKI BANOVINI

V Savski banovini je nastalo med podeželskimi združenji trgovcev živahno gibanje, da se ustanovi zveza trgovskih združenj Savske banovine. Potrebo takšne zveze so povdarjali že delegati trgovskih organizacij na zadnji konferenci v Zagrebu. Splošno se zahteva, da zagrebško združenje prične pripravljati ustanovitev zveze in je pričakovati, da bo zagrebško združenje to nalogo tudi prevzelo in izvedlo. — Zanimivo je, da se tudi med obrtniki Savske banovine opaža močno gibanje za združenje vseh obrtniških organizacij v eni osrednji zvezi.

Denarstvo

NA NASLOV POŠTNE HRANILNICE

Naproseni objavljamo.
Dne 11. tega meseca je bil vplačan po poštni položnici (zaporedna številka dnevnika 88) znesek po Din 1830—, ki pa je bil koristniku odobren šele dne 18. tega meseca. Na ta način je bilo potrebno celih sedem dni, da se je prevedla ta težka procedura poštno-hranilničnega nakazila med Beogradom in Ljubljano. Ako bi se tak slučaj zgodil na razdaljo Beograd—Berlin—Kopenhagen, potem bi bilo to razumljivo.

Ker pa je pošttoprometna zveza med Beogradom in Ljubljano minimalna, smo pač upravičeni vprašati, kje tiči vzrok tega počasnega poslovanja, v Beogradu ali v Ljubljani?

Vzemimo primer, da je bil ta denar poslan za poravnavo menice, ki zapade n. pr. dne 15. ali 16. oktobra. Menica bo vsled neplačila protestirana, povsem mogoče tudi vložena, kar je vse zvezano z velikimi stroški in pri tem se stavlja v nevarnost tudi renome firme vplačnice tega denarja. Vprašujemo, kdo bo nosil te stroške. Ali morda Poštna hranilnica?

NAJNOVEJŠI ROOSEVELTOV UKREP

Poročali smo že, da je Roosevelt dvignil ceno za nakup unče ameriškega zlata od 29.80 na 31.36 in pozneje na 31.82 dolarjev, to je nad ceno po svetovni pariteti. Roosevelt je hotel s tem preprečiti, da bi se dolar pričel dvigati in bi bil s tem njegov načrt gospodarske obnove ogrožen. Ker pa ta odredba še ni pomagala je storil Roosevelt še drugi korak in pooblaštil Refico, da kupuje tudi tuje zlato. Vsled te odredbe je nastalo veliko vznemirjenje zlasti v Angliji, kjer so se bali, da bi ta odredba mogla omajati tudi angleško valuto in tudi valute držav zlatega bloka. V tem smislu je interveniral pri Rooseveltu tudi angleški veleposlanik, kateremu pa je Roosevelt odgovoril, da nikakor neče izgovoriti kakšne inflacije, temveč da je njegov cilj samo to, da doseže stalnost cen na predvojni višini. Ko bo to dosegel, bo tudi skrbel za stabilizacijo dolarja.

Adria prašek je boljši

FRANCOSKI FRANK

Nekateri hitlerjevski listi so začeli pisati, da grozi padec francoskega franka. Nato se je začela v Franciji živahna debata o stanju francoskega franka in v tej debati se je ugotovilo tole: Res je, da ima tujina v Franciji kratkoročnih terjatev za približno deset milijard frankov, toda to je le dvanajstina zlata, ki se nahaja v kletih Francoske banke, katere zlate zaloge znašajo 82 milijard frankov. S to zalogo so vsi bankovci in vse obveze Francoske banke na pokaz krite s približno 80 odstotki, dočim je po zakonu potrebno samo kritje 35 odstotkov.

Edina nevarnost, ki more nastati za frank, je v državnih finančnih težavah, Francije. Toda naj bi bile te težave še tako velike, vendar je jasno, da nobena francoska vlada nikdar ne bo poskusila premagati teh težav z inflacijo. Baš zadnja vladna kriza v Franciji je že dokazala, da se Francoska vlada zaveda svoje dolžnosti, da spravi državne finance v red in da spravi državni proračun v ravnovesje in zato se tudi zaradi državnih finančnih težav ni bati za francoski frank, ki ostaja še nadalje ena najbolj trdnih sedanjih valut.

S prvim novembrom je določena v Italiji obrestna mera tako-le: od nevezanih računov pri bankah in hranilnicah na 2%, od hranilnih vlog 2.25 do 2.75% in od vezanih vlog na 3 do 3.50%.

Plačilni zaostanki nemških občin so se cenili koncem septembra na 500 milijonov mark.

Adria prašek je boljši

KONDIČIJSKI KARTEL TVORNIC ZA ČEVlje PROPADEL

12 tvornic za čevlje je sklenilo svoje dni dogovor, da bodo dobavljale čevlje trgovcem pod istimi plačilnimi pogoji. Pri takojšnjem plačilu s 4% popustom, pri plačilu v dveh tednih z 2%, v 90 dneh proti akceptu, daljši roki pa se sploh ne bi dovoljevali. Po teh pogojih pa se niso ravnale zlasti manjše tvornice, vsled česar ves kartel ni imel uspeha.

Avstrijski devizni predpisi

Kakor omenjamo na drugem mestu, vsebuje »Poročilo Jugoslovansko-avstrijske trgovinske zbornice na Dunaju« tudi več informativnih člankov o veljavnih deviznih in carinskih predpisih v Avstriji in Jugoslaviji. Članka o teh predpisih v Avstriji se glasita:

Avstrija je uvedla devizne predpise z naredbo z dne 9. oktobra 1931. S to naredbo so se določale do konca prvega polletja 1932 razne stroge odredbe v svrhu kontrole deviznega poslovanja. Ti predpisi pa so se postopoma olajševali in obstoje danes v glavnem le v tem, da se s kontrolnimi odredbami preprečuje prenos kapitala v tujino in onemogočijo špekulacije z devizami. Tudi glede javnih finančnih obveznosti do tujine obstoje nekatere omejitve glede tako imenovanega *transfere*. Sicer pa je devizno poslovanje za blagovni promet olajšano v največji meri s tem, da se vrše vse transakcije s pomočjo kompenzacij in zasebnega kliringa. Kontrola v tem smislu izvaja Narodna banka (National Bank) direktno ali s pomočjo tako imenovanega »Giro- in Kassenvereine« (Wien I., Rockgasse 4), ki je pristojen, da daje v imenu Narodne banke dovoljenja za vse devizne posle. Giro- und Kassenverein pobira pri tem določene pristojbine in sicer 1 in pol odstotka pri prodaji in 2% pri nakupu. Transakcije se vrše bančno po dunajskih bankah in se morejo povprečno računati skupni stroški na 2% pri prodaji in na 3% pri nakupu.

Za izvajanje kompenzacij in zasebnega kliringa se vlagajo prijave po posebnih formularjih pri Giro- und Kassenvereinu s potrebnimi dokumenti (fakturami in deklaracijami) ali pa z obvezo, da se ti dokumenti predložijo v določenem roku.

Za poljedelske predmete se zahteva poleg tega še formalna odobritev deviznega urada kmetijskega ministrstva.

Pri izvozu blaga se mora izpolniti poseben formular, ki je podoben onemu za statistiko, s katerim se izvoznik obvezuje, da se bo izvozna valuta, ko pride v državo, prodala po zasebnem kliringu.

Tečaj, po katerih se vrše pri kompenzacijah in po zasebnem kliringu obračuni, se določajo na podlagi dnevnega mednarodnega tečaja in na podlagi povpraševanja v obliki določenih odstotnih dodatkov uradnim tečajem, ki jih vsakodnevno objavlja Narodna banka. Na podlagi teh dodatkov izračunani tečaji se objavljajo vsak dan kot tečaji po zasebnem kliringu. Ravno tako se vsak dan objavlja na isti podlagi izračunani tečaj zlatega šilinga. Ta tečaj je znašal koncem junija 1933 127.50 papirnatih šilingov za sto zlatih.

Z naredbo od aprila 1933 je načelno dovoljeno, da se smejo po zasebnem kliringu prodajati in realizirati tudi vse druge terjatve, ki ne izhajajo iz blagovnega prometa, torej tudi finančne terjatve na podlagi posojil, investicij in podobno, čeki za honorarje itd.

Promet z valutami

Tuje valute se smejo sedaj prodajati po pooblaščenih bankah in menjalnicah tudi na podlagi tečajev, ki odgovarjajo dejanskim relacijam zasebnega kliringa ali so samo po sebi umevno nekoliko nižje od deviznega tečaja. Narodna banka določa periodično tečaje. V potniškem prometu se sme vzeti s seboj 200 šilingov v avstrijski valuti in do 500 šilingov v tujih. Na podlagi pravičnega potnega lista in železniške karte se kupijo tuje valute pri pooblaščenih bankah ali samo do maksimalnega zneska 200 šilingov in to z ozirom na dolgot potovanja. Z nekaterimi državami obstoje posebni sporazumi za olajšanje potniškega prometa.

Važnejši avstrijski carinski predpisi

Avstrijska carinska tarifa z dne 5. septembra 1924 je bila večkrat spremenjena, radikalno pa novelirana z zakonom z dne 14. julija 1931, s tako imenovano Zolltarif-novelle. Pozneje so bile povišane tarife še za nekatere kolonialne predmete in z naredbo tudi za nekatere manj važne predmete.

Carine

Carine so izražene v zlatih kronah. Na podlagi najnovejše naredbe finančnega ministra je vredna ena zlata krona 1.83 papirnatega šilinga.

Avstrijska tarifa razlikuje obče (allgemeine) in dogovorne (vertragsmäßige) carinske postavke. Dogovorne carinske postavke se uporabljajo ne samo pri carinjenju blaga, ki prihaja iz dežele, s katero je carina dogovorno vezana, temveč

po klavzuli največje ugodnosti tudi iz drugih dogovornih držav. Poleg tega je določila Avstrija za 500.000 metrskih stotov pšenice iz Madjarske in prav toliko pšenice iz Jugoslavije preferenčno carino, ki velja samo za pšenico iz teh dveh držav. Ta ugodnost obstoji v tem, da se ta pšenica carini po postavki, ki je za 3.20 zlatih kron nižja od obče, kdajkoli veljavne avstrijske carine. Ta odredba, določena tudi v pogodbi z Jugoslavijo, je stopila v veljavo dne 1. marca 1932.

Avstrijska uvozna carinska tarifa uporablja razen tega dogovorne postavke za določene predmete samo za izvozne kontingente, zlasti za živino, v kolikor so ti kontingenti dogovorno določeni s posameznimi državami (na primer z Jugoslavijo, Madjarsko, Poljsko, Rumunijo in Dansko).

Pri nekaterih predmetih, kakor na primer pri nekaterih žitih, masti, moki so carine izpremenljive in to na ta način, da obstoje poleg temeljne carinske postavke še nekateri dodatki, ki jih more finančno ministrstvo povišati ali znižati, da s tem z ozirom na razmere na trgu čim bolj učinkovito zaščiti domačo proizvodnjo.

Carina se plačuje na podlagi *netto* teže. Ta se določa po načelih, katera veljajo v večini držav (z merjenjem ali da se določi tara na način, kakor je določen v pogodbi). Nekateri predmeti, ki so velikega pomena za izvoz iz Jugoslavije v Avstrijo, so carine prosti, kakor korusa, špeharji ali le do določenega kontingenta, konji za klanje, konoplja, otrobi, oljate pogače, posteljno perje, morska riba, sveže češplje in suhe češplje v zabojih nad 50 kg.

Davek na poslovni promet. Ta davek je za večino predmetov določen pavšalno in se plačuje takoj pri carinjenju. Bil je večkrat povišan in znaša sedaj: za živo živino 5.5%, za konje 5.5, za perutnino 4.5, za meso 6.5, za jajca 4, za sadje in povrtnino 4.5, za žito 2, za vina 7 in za mast 11 odstotkov. K temu treba prišteti še stoo odstotni krizni dodatek.

KUVERTA'
D. Z. O. Z.
LJUBLJANA
Karlovška c. 2 Vožarski pot 1
TVORNICI KUVERT IN
KONFEKCIJA PAPIRJA

NAŠI RUDNIKI PREHAJAJO V TUJE ROKE

Zlati rudnik Blagojev kamen je prešel v francoske roke in sicer v last Francoske družbe zlatega rudnika v Peku, kakor se glasi naslov tvrdke. Sedež družbe je v Parizu, njen kapital pa znaša 16 milijonov francoskih frankov, od katerih je določenih za ta rudnik 4 milijone. Sedaj se je začelo v rudniku živahno delo, zgrajene so potrebne stavbe, pripeljani iz Anglije potrebni stroji in koncem novembra bo rudnik že v polnem obratu. Zlato se pridobiva iz kremenca potem amalgamiranja. — Strokovno osebje je iz Francije in Anglije, drugo delavstvo je domače.

Tudi rudnik magnezita v Srezojevcih je prešel v francoske roke. Postal je last »Evropske rudarske družbe«, ki ima svoj sedež v Parizu in katere kapital znaša 5 milijonov frankov. Sedaj se bo v rudniku začelo živahno delo, ker je zagotovljena prodaja kalcijevega magnezita v Francijo.

Že v 24 urah

barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4—6. Šeleburgova ul. 3.
Telefon št. 22-72.

Zunanja trgovina

Bolgarska je izvozila v letošnjem prvem polletju jaje za 164 milijonov levov, dočim jih je lani izvozila za 276 milijonov. Predvsem je padel bolgarski izvoz jaje v Nemčijo, kamor je izvozila Bolgarska jaje za samo sto tisoč levov.

Med Italijo in Madjarsko je sklenjen nov dogovor, po katerem se je Italija obvezala, da bo za vsakih 100.000 pengov iz Italije v Madjarsko izvoženih industrijskih izdelkov kupila na Madjarskem za 200.000 pengov agrarnih proizvodov.

Nemški uvoz je znašal v septembru 337 milijonov mark, za deset milijonov manj ko v avgustu, izvoz pa je narasel od 413 na 432 milijonov mark. V prvih devetih mesecih tega leta je bila Nemčija v zunanji trgovini aktivna za 477 milijonov, dočim je bila lani v istem času za 847 milijonov mark.

Švica je v septembru zboljšala svoj trgovinski položaj z Nemčijo. Dočim je v prvih devetih mesecih tega leta nemški izvoz v Švico v primeri z istim časom lani nadoval od 376 na 341, je švicarski izvoz v Nemčijo napredoval od 82 na 106 milijonov švicarskih frankov.

Daimler-Benz bo zložil svoj kapital v razmerju 1:3.

Plinske družbe Porurja nameravajo direktno napeljati plinovode v Berlin in druga večja mesta. Dela bi veljala 100 milijonov mark in pri njih bi bilo zaposlenih 16.000 delavcev skozi dve leti.

Rusija je v prvih devetih mesecih t. l. izdelala 29 tisoč tovornih in 35.000 osebnih avtomobilov.

V angleških ladjedelnicah je bilo v septembru v delu novih ladij za 303.000 ton, za 65.000 ton več ko v septembru lani. V Nemčiji pa je bilo v delu le novih ladij za 30.000 ton, za 20.000 ton manj ko lani.

Japonski dumping se vedno močnejše pojavlja na Angleškem. Tako so prišle na trg japonske srajce, ki se prodajajo po 2 in pol šilinga (okoli 35 dinarjev). Angleži zahtevajo, da se prepove uvoz japonskega blaga.

Bolgarsko-češka sladkorna d. d. v Gornji Orehovici izkazuje za l. 1932/33 395.697 (lani 414.855) levov čistega dobička in tudi letos ne bo izplačala nobene dividende.

Francoska vlada je obdala uvoz premoaga s 310 franki za tono.

LIKVIDACIJA DAVČNIH ZAOSTANKOV Z MENICAMI

Na poziv češkoslovaškega finančnega ministrstva naj bi se izjavili gospodarski krogi o novosti, ki jo misli uvesti finančno ministrstvo, da bi se namreč dovoljevali odlogi plačanja zaostalih davkov samo onim, ki bi za dolžne zneske izstavili menice. Pri davčni upravi v Smichovem se je ta novost že preizkušala. Kakor poročajo češkoslovaški listi, niso gospodarski krogi za to novost nič kaj navdušeni, ker ne bi bilo v primeru neplačanja menice za nje nobenega izhoda, tako pa vendar še morejo upati, da bi se nekako dogovorili z davčno upravo.

Dobava prodaja

Popravila ozkotirne železnice se oddajo potom pismenih ponudb, katere je vložiti do 15. novembra t. l. pri Direkciji državnega rudnika Velenje. (Oglas in pogoji so na vpogled v pisarni Zbornice TOI v Ljubljani.)

Direkcija državne železarnice Vreš sprejema do 8. novembra t. l. ponudbe o dobavi 10.000 kg črne pločevine.

Komanda pomorskega arzenala Tivat sprejema do 9. novembra t. l. ponudbe o dobavi 25 kg srebrnega nitrata, 50 kg amonijaka, 35 kg kristalne sode in 25 kg gumiarabika.

Dne 10. novembra t. l. bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo barv za plovne edinice.

Dne 15. novembra t. l. bo pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu ofertna licitacija za dobavo skretnic in skretniškega materiala.

Direkcija državnih železnic Subotica sprejema do 15. novembra t. l. ponudbe o dobavi elektromotorja.

Dne 17. novembra t. l. bo pri Direkciji pomorskega prometa v Splitu ofertna licitacija za dobavo raznega materiala; dne 20. novembra t. l. pa za dobavo motvoza.

(Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani interesantom na vpogled.)

Vpisali sta se nastopni firmi:

Sedež: Podjelje pri Bohinjski Srednji vasi.

Besedilo: Miha Gaberšek.
Obratni predmet: trgovina z lesom.
Imetnik: Gaberšek Miha, lesni trgovec, Podjelje 13, občina Srednja vas v Bohinju.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 22. septembra 1933.
Fi 513/33 Rg. A VII 126/1.

Sedež: Slovenjgradec.
Besedilo: Ferik Marija.
Obratni predmet: trgovina z vinom, žganjem in sadjevcem na debelo.
Imetnik: Ferik Marija, trgovka v Slovenjgradu, Slomškov trg št. 4.
Okrožno sodišče v Celju, odd. I., dne 24. oktobra 1933.
Rg A III 176-2.

Vpisale so se izpremembe in dodatki pri nastopnih firmah:

Sedež: Celje.
Besedilo: Stermečki in drug.
Obratni predmet: izdelovanje oblek na zalogo in prodaja istih.
Za namestovanje sta upravičena in firmo podpisujeta družabnika Stermečki Rudolf in Smer Hinko kolektivno.
Okrožno kot trgovinsko sodišče v Celju, odd. I., dne 24. oktobra 1933.
Rg A III 95-12.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: C. J. Hamann perilo in modno blago.

S sklepom sreskega sodišča v Ljubljani kot zapuščinskega sodišča z dne 7. septembra 1933., I O 25/33-73, je bila podeljena kolektivna prokura Hamann Editi, soprogi trgovca v Ljubljani, Mestni trg 8, in dr. Podgorniku Milanu, skrbniku ločene imovine v Ljubljani, Beethovnova ul. 16.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 22. septembra 1933.
Fi 506/33 — Rg A I 203/4.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Mehanična delavnica Stan-ko Kucler.

Radi vstopa javne družabnice Jerice Soršak, zasebnice v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4, v tvrdko, je nastala javna trgovska družba z dnem 1. septembra 1933.

Besedilo firme odslej: Mehanična delavnica Kucler & Ko, Ljubljana.
Družbo zastopata oba družabnika ali pa postavljeni prokurist, vsak samostojno.
Samostojna prokura je podeljena inž. Gustavu Zemaneku v Ljubljani, Aleksandrova cesta 4.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. septembra 1933.
Firm 515/33 — Rg A VII 97/3.

Sedež: Ljubljana.
Besedilo: Salus d. d.
Izbrise se član upravnega sveta Mau-er Stanko, vpiše pa član upravnega sveta dr. Kmet Stanko, lekarnar v Ljubljani, Tyrseva cesta.
Prokura se je podelila ravnatelju družbe Mauerju Stanku v Ljubljani, Aleksandrova cesta 10.

Okrožno kot trgovinsko sodišče v Ljubljani, odd. III., dne 29. septembra 1933.
Fi 525/33 — Rg BI 145/14.

Sedež: Maribor.
Besedilo: »Jugosvil« tvornica svile-ne robe družba z omejeno zavezo.
Družba temelji odslej na družabni pogodbi z dne 20. septembra 1932., posl. štev. 910/32, izpremenjeni z notarskim

zapisom z dne 4. marca 1933., posl. štev. 947/1933.

Obratni predmet: Predmet podjetja je izdelava in predelava tovarniškim potem ter prodaja svile in svilenih izdelkov vsake vrste in izdelkov iz drugih tkaninskih vlaken, kakor tudi kupčevanje s temi predmeti, dalje nakup vseh v to stroko spadajočih surovin in

Povpraševanje po našem blagu v tujini

Zavod za pospeševanje zunanje trgovine je razvil sistematično akcijo, da zainteresira tuje uvoznike za naše blago, zlasti uvoznike, ki še niso v trgovinskih stikih z našo državo ali pa so imeli le začasne stike. Odziv tujine na akcijo Zavoda je odličan in so bile že dosežene nove trgovinske zveze naših producentov s tujimi uvozniki. Da bi se čim bolj izkoristil naslovni material Zavoda in da se nudi tujim uvoznikom čim bolj uporaben ponudbeni material, poziva Zavod naše interesente, da mu pri sklicevanju na številke tujih povpraševanj, pošljejo tudi konkretne ponudbe, ki naj obsegajo te podatke: Točno označbo vrste blaga in embalažo po tržnih uzancah, razpoložljivo količino blaga, ceno, ki naj bo po možnosti kalkulirana ali cif uvozno pristanišče ali franko naša mejna postaja, plačilne pogoje in rok dobave. Obenem naj pošljejo tudi vzorce, če to zahteva ponudni predmet. Zavod bo že na podlagi te ponudbe sporočil interesentu, če ima njegova ponudba upanje na uspeh in bo v tem primeru spravil ponudnika v direktno zvezo s tujim uvoznikom. Pripominjamo pa, da Zavod ne prevzema nobenih jamstev za boniteto tujih tvrdk.

Les in lesni izdelki

14386 — Messina: zastopnik za razen les;
14368 — Beyrouth: zastopnik za proizvode lesne industrije;
17371 — Krakow: zastopnik za razen plemenit les;
17406 — Casablanca: lesne stavbe;
17410 — Santa Cruz de Tenerife (Kanarski otoki): les, lesna volna.

Sadje

12600 — Praga: sveže in suho sadje ter povrtnine, grozdje;
14612 — Marseille: zastopnik za suhe češplje in pekmez;
15004 — Gibraltar: suhe češplje in pekmez;
15010 — Hamburg: zastopnik za suhe češplje in orehe;
16983 — Liberec (CSR): jabolka;
16986 — Berlin: zastopnik za suhe češplje;
17306 — Danzig: zastopnik za suhe češplje, orehe in druge deželne pridelke;
17406 — Casablanca: razno sadje;
17407 — Milan: pekmez od češpelj.

Razni deželni pridelki in zdravilne rastline

12346 — Dunaj: buhačev prah;
10437 — Hamburg: zastopnik za hmelj in konopljo;
11780 — Salzburg: rastline za izdelovanje vermuta (artemisia absinthi);
12424 — Grèce-Barleur (Belgija): zastopnik za zdravilne rastline in tobak;
13248 — Bruxelles: zastopnik za živila in predmete velike porabe;
14368 — Beyrouth: zastopnik za živila in zlasti za fižol;
14612 — Marseille: čebula, krompir, fižol;
15004 — Gibraltar: zastopnik za moko;
15388 — Bari: zastopnik za žito in moko;
15728 — Firenze: plevelj za krmo živine, rezanci od slakorne repe;
16314 — Statte-Huy (Belgija): seme detelje, luk;
16979 — Breslau: lan in konoplja;
16974 — Hamburg: razni deželni pridelki;
16982 — Dunaj: razni deželni pridelki;
16986 — Berlin: zastopnik za buhač in konopljo;
17066 — Newyork: fižol;
17410 — Santa Cruz de Tenerife: razni deželni pridelki.

pomožnih snovi, kakor tudi polizdelkov, razen tega udeležba na podjetjih enake vrste in sklepanje vseh kupčij, ki so smotrene za prospeh podjetja.

Vpiše se poslovodja Baader Werner, trgovec, Wien VII, Westbahnstrasse 32.
Okrožno kot trg. sodišče v Mariboru, dne 26. oktobra 1933.
Rg C II 91/6.

Perutnina, živinoreja in ribarstvo

12587 — Newyork: kozje kože;
12600 — Praga: perutnina, jajca, sir, svinjska mast, kačkavalj;
14368 — Beyrouth: zastopnik za kačkavalj;
14578 — Trieste: jajca;
15373 — Alexandrie: sveže sirovo maslo, sir;
16242 — Milan: zastopnik za popolnoma sveža jajca 52/55 gr za dobavo bolnišnicam;
16974 — Hamburg: ceneno prekajeno meso in klobasice;
16986 — Berlin: zastopnik za sladkovodne ribe;
17410 — Santa Cruz de Tenerife: jajca.

Rudarstvo

10437 — Hamburg: zastopnik za cement;
14368 — Beyrouth: zastopnik za proizvode rudarske industrije;
15366 — Varna: baker, cink, svinec.

Razni industrijski predmeti

9534 — Newyork: maraskin, sladek in neoslajen v sodih od 50 galon;
10437 — Hamburg: zastopnik za celulozo, amonijak, papir in izdelke iz papirja;
12588 — Le Caire: zastopnik za razne industrijske predmete, zlasti tekstilne;
12695 — Alexandrie: žebli (pariško blago);
12424 — Grèce-Barleur (Belgija): zastopnik za volneno blago in nogavice;
12936 — Bruxelles: razne vrste predelanih kož za čevlje in galanterijski predmeti;
14613 — Tel-Aviv: zastopnik za ovrtnice;
15004 — Gibraltar: zastopnik za papir;
15388 — Bari: zastopnik za čipke in vezene;
15723 — Lausanne: razno tekstilno blago;
16985 — Hamburg: hišne volnene opanke v barvah;
17040 — Basel: zastopnik za razne stroje in aparate, industrijske sirovine, razne novosti v vseh panogah;
17079 — Hamburg: verižice za pse;
17406 — Casablanca: karbid, asfalt;
17410 — Santa Cruz de Tenerife: emajlirana posoda, razni predmeti iz železa, papir, umetna gnojila itd.

Razno

13111 — Tucuman (Argentina): zastopnik za razne predmete;
17370 — Tarnow: sirovi človeški lasje;
17370 — Varšava: saje za izdelavo raznih ogljenih elektrod.

RAZNO

Volitve v Pokojninski zavod so razpisane za 25. november. Volilni imeniki so razgrnjeni do 12. novembra, do takrat je tudi vlagati reklamacije. Službodajalci in službojemalci volijo po 39 delegatov in namestnikov, ki so razvrščeni v petih skupinah.

Gimnazija v Kragujevcu, najstarejša srbska gimnazija, ki je imela za kulturni napredek srbskega naroda velikanski pomen, je praznovala te dni svojo stoletnico.

Na Krfu in v Atenah je prišlo do ostrih protitalijanskih demonstracij, ker so tamojšnji Italijani proslavljali 11-letnico fašizma. Na Krfu so razbili okna italijanske šole, v Atenah pa je moral italijanski duhovnik svoj propagandni govor za Italijo prenehati in zapustiti dvorano. Demonstracije v Atenah so se izvršile v prisotnosti italijanskega poslanika.

Mesto Berlin mora vzdrževati okoli 600 židovskih otrok, ker so bili njih očetje ali ubiti ali pa so v koncentracijskih taboriščih.

Na varšavski univerzi je prišlo do hudih dijaških pretepotov, tekom katerih je bil en dijak ubit, 20 pa težko ranjenih. Ker rektor poklical policije, se bo moral zavarovati pred sodiščem. Vsi profesorji univerze so upokojeni, univerza sama pa je razpuščena.

Poljski zunanji državni dolgovi so se v zadnjem tromesečju zmanjšali za 287,5, notranji pa za 8 milijonov zlotov.

Centralno kurjavo je dobil Vatikan. Velika nova ležišča zlata so odkrili pri ustju reke Anabar v bližini Jakutska, v severo-vzhodni Sibiriji.

Več fakultet bo ukinjenih na Madžarskem.

»SLUŽBENI LIST«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 1. novembra objavlja med drugim: Zakon o društvu Rdečega križa kraljevine Jugoslavije. — Pojasnilo o taksah za gradbeno in uporabno dovoljenje. — Razpis volitev v Pokojninski zavod. — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Iz združnega registra

Osrednja čipkarska zadruga v Ljubljani se je razdružila in prešla v likvidacijo.

TRŽNA POROČILA

MARIBORSKI SVINJSKI SEJEM

Na svinjski sejem z dne 27. oktobra t. l. je bilo pripeljanih 93 svinj; cene so bile te: mladi prašiči 7 do 9 tednov stari Din 120—160 za komad, 3 do 4 mesece stari 200—250, 5 do 7 mesecev stari 350—400, 8 do 10 mesecev stari 450—520, 1 leto stari 580—650, 1 kg žive teže Din 7—8, 1 kg mrtve teže 9—10. — Prodanih je bilo 32 svinj.

Program ljubljanske radio-postaje

Petek, dne 3. novembra: ob 11.00: Sol-ska ura: Polharji (Mirosl. Zor) — 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Plošče — 18.30: Predavanje Narodne odbrane — 19.00: Sokolstvo (g. Ambrožič) — 19.30: Plošče — 20.00: Prenos iz Zagreba — 22.00: Čas, poročila, Radio-jazz.

Sobota, dne 4. novembra: ob 12.15: Plošče — 12.45: Poročila — 13.00: Čas, plošče — 18.00: Plošče, stanje cest — 18.30: Zabavno predavanje (prof. O. Šest) — 19.00: Ljudski nauk o dobrem in zlu (dr. Veber) — 19.30: Zunanji politični pregled (dr. Jug) — 20.00: Internacionalni prenos iz Budimpešte — 22.00: Čas, poročila, Radio-jazz.

Nedelja, dne 5. novembra: 8.15: Poročila — 8.30: Gimnastika (Vrhovec Lojze) — 9.00: Versko predavanje (dr. Ciril Potočnik) — 9.30: Orgelski koncert, g. Rančigaj — 10.00: Zdravstveno predavanje: Življenjska moč naroda (dr. Petrič) — 10.30: Radio orkester in vokalni solo (gdč. Sokova in Jelačin: Operetna ura) — 11.30: Slovenska glasba, Radio orkester. — 12.00: Čas, plošče. — 16.00: Kmetij. ura: Francoski kmet (ga. Jerasova). — 16.30: Dobri vojak Švejk — igrajo člani Delakovega dramskega studija. — 17.30: Plošče. — 20.00: Komorni koncert Brandlovega tria. — 21.00: Radio orkester. — 22.00: Čas, poročila, Radiojazz.

Narodno gledališče v Ljubljani

Drama, začetek ob 20.

Cetrtek, dne 2. novembra: Hamlet. Izven. Znižane cene.

Petek, dne 3. novembra: ob 15: Sonat strahov. Dijaška predstava. Globoko znižane cene.

Opera, začetek ob 20.

Cetrtek, dne 2. novembra: Halka. Red A.

Veletrgovina kolonijalne in špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga sveže pražene kave, mletih dišav in rudninske vode.

Točna in solidna postrežba! — Zahtevajte cenik!

Trgovci in industrijci!

Trgovski

list

se priporoča za

inseriranje!

J. HLEBŠ, LJUBLJANA

DRUŽBA Z O. Z.

CANKARJEVO N. 21 — MESTNI TRG 19

Sobo-črkoslikarstvo in pleskarstvo

Vsa dela izvršuje z najmodernejšimi vzorci, točno po naročilu, solidno in pod garancijo. — Telefon 30-70.